

IMC 2008, 18–21 September 2008, Šachtická, Slovakia

Mednarodna meteorska organizacija vabi vse, ki jih zanima meteorska astronomija, na Mednarodno meteorsko konferenco 2008. Vsako leto se tega srečanja udeleži okoli 70 astronomov z vsega sveta. Več o organizaciji, njenih konferencah in prijavljanju najdete na naslovu <http://www.imo.net>.

Konferenca se bo odvijala v Hotelu Šachtická (<http://www.sachticka.sk>), blizu Banske Bystrice na Slovaškem od četrтка, 18. septembra (prihod popoldne) do nedelje, 21. septembra (odhod popoldne). Participacija znaša 140 evrov, rok za prijavo pa je 30. junij 2008. O kasnejših prijavah bo odločalo število preostalih prostih mest. Dodatna vprašanja naslovite na e-mail imc2008@imo.net.

Urška Pajer

Objekti globoko v vesolju februarja

Februarja opolnoči kulminira le ozvezdje Raka, ki je neizrazito in ne najbolj bogato s svetlimi objekti globoko v vesolju: premore le *M44* in *M67*, dve prekrasni odprti kopici, obe vidni že v šibkih napravah tudi z opazovališč, ki so svetlobno onesnažena. *M44* so znamenite Jasli (Praesepe), *M67* pa je tudi znamenita kot ena od najstarejših odprtih kopic, saj je le malo mlajša od Osončja.

Seveda pa so februarja, ko se znoči, še vedno dovolj visoko ozvezdja Andromeda (*M31**), Kasiopeja (*M52* in *M103*), Perzej (dvojna odprta kopica *hχ*, *NGC869** in *884**), Bik (*Gostosevci**, *Hijade**), Kočijaž (*M36**, *36** in *38**) ter seveda Orion, ki v pasu in meču nudi prelepe prizore.

Preden pa se februarja zdani, na nebo že

prilezejo vsa pomladanska in poletna ozvezdja, tako, da opazovanj tudi v tem mesecu ne zmanjka.

Rok Vidmar

Efemeride marec 2008

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.03.	06:41	17:49	03:02	10:49	CET
05.03.	06:33	17:54	05:33	15:21	CET
10.03.	06:24	18:01	07:15	21:55	CET
15.03.	06:14	18:08	10:55	02:54	CET
20.03.	06:05	18:15	17:06	05:24	CET
25.03.	05:55	18:22	22:45	06:56	CET
30.03.	06:45	19:28	03:28	11:37	CEST

- ★ **Merkur** je viden v prvi polovici meseca zjutraj, ko v ozvezdju Kozoroga vzhaja približno uro pred Soncem.
- ★ **Venera** se giblje v bližini Merkurja in je prav tako vidna v prvi polovici meseca zjutraj.
- ★ **Mars** je sprva na nebu do pol štirih zjutraj, nato pa zahaja vse bolj zgodaj in konec meseca zaide kmalu po drugi uri. Giblje se v ozvezdju Dvojčkov.
- ★ **Jupiter** je v ozvezdju Strelca viden v jutranjih urah. Sprva vzhaja okoli štirih, konec meseca pa ob pol treh.
- ★ **Saturn** je prvo polovico meseca na nebu vso noč, proti koncu meseca pa zahaja okoli petih. Nahaja se v ozvezdju Leva.
- ★ **Uran** marca ni viden.

30. marca pomaknemo ure za eno uro naprej.

Urška Pajer

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 19.02.2008 ob 18^h v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. V primeru lepega vremena si bomo po sestanku pogledali, katere objekte lahko opazujemo z malim društvenim teleskopom. Glavni del sestanka bo predavanje:

Astronomija predšpanskih ljudstev Mezoamerike

prof. dr. Ivan Šprajc

Inštitut za antropološke in prostorske študije, ZRC SAZU

Astronomsko znanje Majev, Aztekov in drugih ljudstev, ki so pred prihodom "Spancev poseljevala srednji in južni del današnje Mehike in severni del Srednje Amerike, se odraža v arheološko in drugače izpričanih prvinah njihove kulture. Kodeksi in monumentalni hieroglifski napisi vsebujejo podatke o zapletenem koledarskem sistemu, o poznavanju zakonitosti gibanja Sonca, Lune in svetlih planetov, preučevanje orientacij v arhitekturi pa je razkrilo, da je imela astronomija pomembno vlogo tudi v urbanem planiranju. Ceremonialne in upravne stavbe, praviloma usmerjene proti Sončevim vzhajališčem in zahajališčem na določene datume, so omogočale uporabo natančnih observacionalnih koledarjev, ki so služili za načrtovanje poljedelskih dejavnosti in s temi povezanih obredov v letnem ciklu, obenem pa so materializirale kozmični red, ki je zagotavljal preživetje. Prav zaradi praktične uporabnosti je imelo astronomsko znanje, čeprav nerazdružljivo povezano z astrološkimi in religioznimi koncepti, širši družbeni pomen in je predstavljalo tudi pomemben del politične ideologije vladajočega sloja.

Vabljeni!

Bernard Ženko

Dodatne informacije o tem in preteklih predavanjih najdete na <http://www.adj.si>.

Objekti globoko v vesolju marca

Marca opolnoči kulminirajo ozvezdja Vodna kača, Lev, Veliki medved, Krokav, Benerikini kodri in Lovska psa. V Benerikinih kodrih je severni galaktični tečaj, kar pomeni, da se odpre okno, skozi katero vidimo jate galaksij res zelo globoko v vesolju. Samo *M 3* (kroglasta kopica) v Lovskih psih ter *M 40* (dvojna zvezda) in *M 97** (planetarna meglica) v Velikem medvedu so objekti, vidni z binokularjem, ki leže v naši galaksiji; *M 81**, *M 82**, *M 101* v Velikem medvedu, *M 65*, *M 66* v Levu, *M 51*, *M 63*, *M 94** in *M 106* v Lovskih psih so galaksije. Z večjim teleskopom so lepo vidne galaksije *M 108*, *M 109* (UMa), *M 95*, *M 96* in *M 105* (Leo), kakor je tudi *NGC 3242*, planetarna meglica v Vodni kači. Zvezdica spet označuje objekte, primerne za opazovanje z opazovališč, ki so svetlobno onesnažena.

M 81 (*NGC 3031*, Bodejeva galaksija) je lepa spiralna galaksija, druga najsvetlejša galaksija na našem nebu. Vsebuje 250 milijard zvezd, v premeru ima 50.000 svetlobnih

let in pred nekaj sto milijoni let se je srečala s šibkejšo *M 82* (*NGC 3034*), ki je zdaj skoraj stopinjo bolj severno. Oddaljena je 12.000 svetlobnih let v jati, ki šteje okoli trideset galaksij.

Rok Vidmar

Objavite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, ali pa astronomska šala.

Aram Karalič

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov praviloma ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu